

Такојо Оливијери
Најолеон
од војника до цара

Превела с италијанског
Гордана Бреберина

мала лагуна

Поглавље 1

Рођени стиратиџ

Бум, бум... Баадам! Човек неколико пута трепну, још сањив. Мора да је задремао на столици док је погледом претраживао тамно-плави хоризонт, помисли зевајући. Каква је то громогласна тутњава која га је пробудила?

Звук океанских таласа који се разбијају о хриди? Или хука топовске паљбе? Оба звука је слушао толико често да су у његовој глави звучала као један.

Док је долазио к себи од наглог буђења, помисли како је добар део живота провео јурцајући од острва до острва... из битке у битку.

Он отера ту сетну мисао одмахнувши главом тако снажно да му велики дворози шешир умало није пао. „Ма шта јурцао? Живео сам живот пуним плућима!“

Зар он није војсковођа који се борио са енглеском војском, који је поразио Аустријанце, освојио Египат? Зар он није човек од кога је стрепела цела Европа? Укратко, зар он није неустрашиви Наполеон Бонапарта?

А ипак, сети се док је посматрао како се узбуркани таласи комешају у подножју хриди на којој се налазио, некада није био ништа од свега тога.

У почетку се није чак тако ни презивао: његов отац, скромни италијански племић, звао се Карло Марија Буонапарта, са „у“. Могао је лако да добије и друго име да ово није наследство од старијег брата који је умро као мали, пре него што је он дошао на свет у градићу Ајачу, на једном другом острву, много већем од овог на којем је сада био – и много лепшем и

гостољубивијем, јер је било окружено мирном водом Средоземног мора – на Корзици.

Непосредно пре његовог рођења 1769, острво је изашло из састава Републике Ђенове и постало део Француског краљевства. Краљевства које ће двадесет година касније престати да постоји.

Под утицајем просветитељске идеје једнакости, француски народ је закључио да су му дојали хирови шачице повлашћених израбљивача, то јест аристократа. Опште незадовољство грађана прерасло је у побуну против краља 1789. године, а успут и целокупног племства у земљи. Тај крвави устанак, познат под називом Француска револуција, плаћен је десетинама хиљада жртава на обе стране пре него што се завршио победом побуњеника.

Чим су победили, револуционари су свргнули краљевску породицу и установили демократски облик владавине: републику. Одлуке нису више доносили људи плаве крви, који су

власт наслеђивали, већ представници народа, изабрани међу организаторима револуције. Они су чинили Национални конвент, који ће касније бити замењен Директоријумом.

Док су на париским улицама још беснели сукоби између Француза оданих монархији и оних верних новој републици, вест је стигла до других европских владара. Шта ће се десити, запитали су се они један за другим, ако се опасне идеје револуционара прошире и у њиховим земљама? Постојала је опасност да и они остану без круне, а успут и без главе.

Највише су бринули у Уједињеном Краљевству. Енглези су у једној сличној револуцији – америчкој – управо изгубили све прекоокеанске колоније. Зато су их плашили немири у земљи која је била тако близу, одмах с друге стране Ламанша. Природно је, дакле, што су новооснованој републици покушали да се супротставе на све могуће начине, између осталог и слањем војске да заузме стратешке

положаје на непријатељском тлу. Рецимо, град Тулон, са луком на Средоземном мору, који је и даље био у рукама ројалиста, људи оданих француском краљу. Ројалисти су Енглезима препустили контролу над градом, свесни да ће га они бранити по сваку цену. Заузимање Тулона било је тежак ударац за револуционарну владу. Тулон је морао да буде ослобођен!

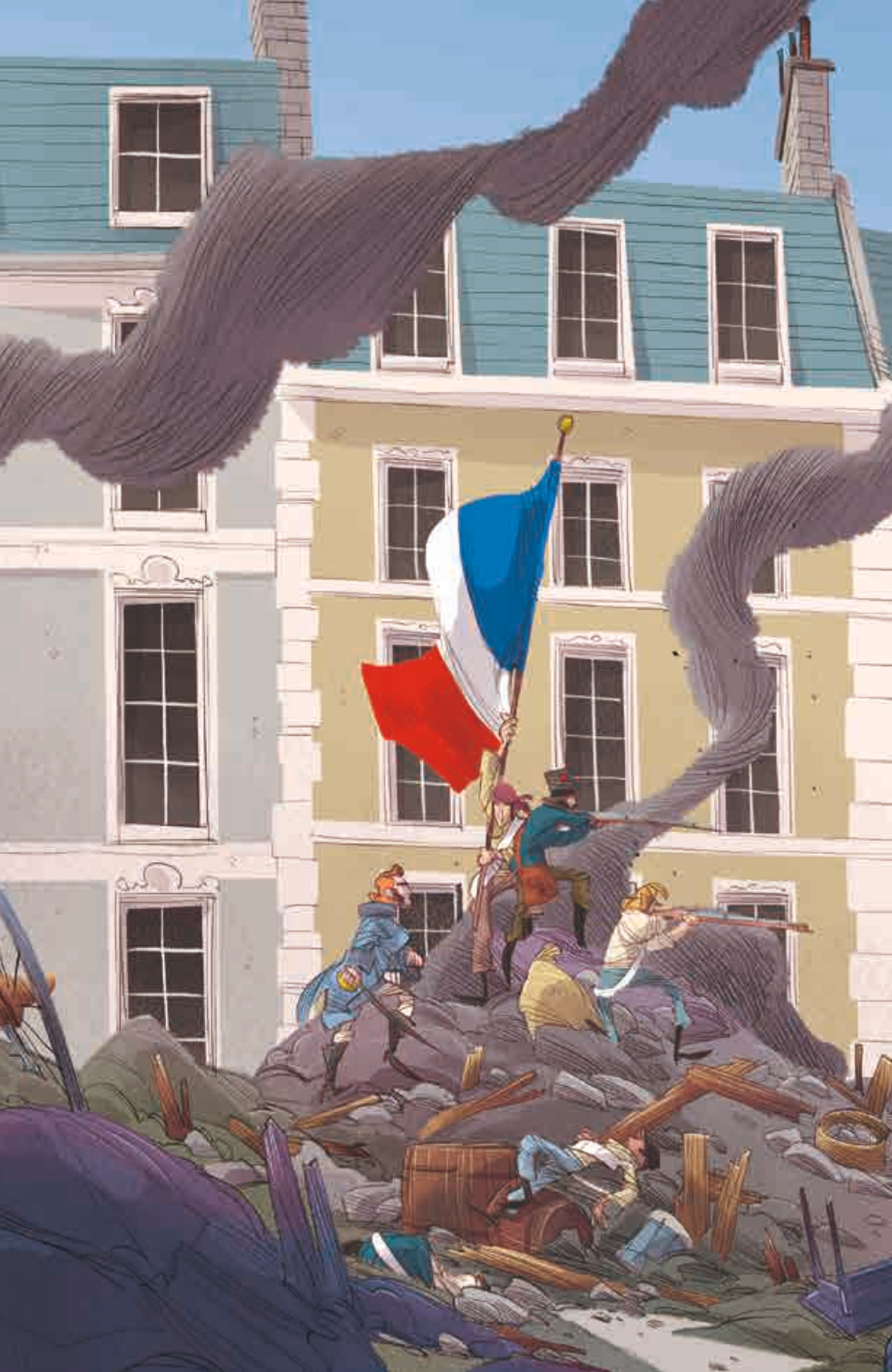
„Господине генерале! Господине!“

Дигомје, бригадни генерал републиканске војске, погледа наоколо, пажљиво анализирајући експлозије које су безуспешно потресале тулонске зидине.

Тек када је спустио поглед, виде ко га зове: војник који је стајао пред њим у ставу мирно једва му је сезао до груди. Генерал се намршти. Шта хоће од њега у једном оваквом тренутку? И још је у артиљеријској униформи! Зар не види да су усред битке?

„Ко си ти, војниче?“

„Зовем се Буонапарта“,
представи се човечуљак.

Заменик шапну гене-
ралу на уво: „Већ сам га
видео како се овуда мота.
Брбљиви паметњако-
вић...“

Млади артиљерац га
ошину погледом: „Ма
шта брбљив?! Ја само
увек кажем оно што
мислим. И ако ми дозво-
лите да то кажем, генерале,
мислим да је ваша тактика погрешна.“

„Ох, стварно? Енглези су заузели Тулон
заједно са својим шпанским, наполитанским и
пијемонтским пријатељима. Баш да чујемо како
би га ти освојио“, рече генерал, љут због оволи-
ке дрскости.

Подигавши глас како би надјачао пуцње из
мuskета, Наполеон одговори: „Проучио сам